

Ten eerste

KLIMAAT

De Nasa komt met wereldwijde temperatuurgegevens en de klimaattrends van 2018

TREINFUSIE

De Europese Commissie beslist over de fusie tussen treinenbouwers Siemens en Alstom p 24-25

REPORTAGE JONGEREN EN KLIMAAT

Leerlingen van het Kennemer Lyceum in Overveen in discussie over het klimaat.

Foto Guus Dubbelman / de Volkskrant

Een ander leven, maar niet slechter

Veel animo om morgen in Den Haag te gaan demonstreren voor een beter klimaatbeleid is er niet onder Haarlemse jongeren. Ze beseffen wel dat er iets moet veranderen, maar angst voor de toekomst is er niet.

Sander van Walsum
Overveen/Haarlem

Vooralsnog ziet het er niet naar uit dat leerlingen van het Kennemer Lyceum in Overveen morgen massaal in Den Haag gaan demonstreren voor een actiever klimaatbeleid. De school biedt hun wel die gelegenheid. Mits ze netjes door hun ouders worden afgemeld. 'Dat is een kwestie van vertrouwen', zegt Jacomina van der Weide, conrector vwo. Maar de meeste leerlingen weten nog niet hoe zij hun betrokkenheid bij het klimaat tot uiting zullen brengen. 'Ik overweeg wel te gaan', zegt brugklasser Nash Eshuis. 'Als je het Binnenhof wilt wakker schudden, moet je niet hier op een pen blijven kauwen.'

Per brief attendeerde Van der Weide de leerlingen en hun ouders op andere manieren om de aarde te redden. Zo zouden ze maandag, 'meatless monday', vleesloos kunnen lunchen. Woensdag kunnen ze, onder het motto 'bring your own bottle & box', afzien van het gebruik van wegwerpplastic en -kartonnenetjes. En vrijdag, 'warmtruiendag', gaat de thermostaat op school een paar graden lager. 'Creating tomorrow together' is de noemer die leerlin-

gen tijdens een projectweek over duurzaamheid hebben bedacht voor deze kleine bijdragen aan een beter klimaat.

De 13-jarige Morris van den Berg stelde tijdens die projectweek bekommerd vast dat we anderhalve aardbol nodig zouden hebben als zijn consumptiepatroon de universele norm zou zijn. En als alle mensen zouden consumeren als Delphine Maathuis, 12 jaar oud, zou de aarde 70 procent te klein zijn. Dat gaf haar wel te denken. 'Je moet anders gaan leven om te voorkomen dat de omstandigheden je daartoe dwingen', zegt Hannah Graadt van Roggen (16).

En dat doen deze leerlingen dan ook. Trijntje van Harderwijk is sinds gisteren, toen ze haar eerste vegetarische worstjes at, flexitariër. Tetske van Buuren let er op dat het licht niet onnodig brandt en dat de verwarming niet te hoog staat. Tijn Ulsamer de Waard neemt zijn lunch mee in een duurzame broodtrommel in plaats van zakjes die potentiële ingrediënten vormen van plastic soep. Dat klinkt logischer dan het is, want hij kan zich, als 16-jarige, nog de tijd herinneren dat hij vanwege die broodtrommel werd uitgelachen. Na een paar corrigerende tik-

ken was dat wel voorbij, maar hij wil maar zeggen: een duurzame levensstijl is niet vanzelfsprekend.

Grote inbreuken op de comfortabele levensstijl van het Kennemerland verwacht hij overigens niet. 'Onze huizen zullen anders worden verwarmd dan nu en we zullen blijven vliegen, zij het met andere vliegtuigen.'

Vertrouwen heerst dat problemen met technische middelen zijn op te lossen

Ook onder klimaatbewuste leerlingen van Lyceum Sancta Maria in Haarlem heerst vertrouwen in het vermogen van de mens om de door hem gecreëerde problemen met technische middelen op te lossen. 'Ik heb absoluut geen angst voor de toekomst', zegt de 15-jarige Ties Boot stellig. 'Ons leven zal anders zijn dan dat van onze ouders, maar niet slechter.'

Voor Britt van Zijdveld is die duurzame toekomst al bijna realiteit. Bin-

nenkort betreft zij met haar ouders een huis dat van een warmtepomp, zonnepanelen en alle denkbare isolatiematerialen wordt voorzien. En dat huis zal echt niet minder comfortabel zijn dan haar oude huis. Met haar klasgenoot Felien Visser zal zij donderdag in Den Haag gaan demonstreren - voor het eerst van haar leven. Maar het is nu ook weer niet zo dat ze wakker ligt van het klimaat.

Als reactie op de vraag wie de komende tijd naar de wintersport gaan, gaan aarzelend een paar vingers omhoog. Want vertier met een grote CO₂-footprint vormt onderhand een bron van lichte gêne. Isa Tol, 17 jaar, begrijpt er dan ook niets van dat vliegen 'de laatste jaren alleen maar goedkoper is geworden'. Op gezag van haar docent biologie weet zij sinds kort dat vliegen in tijden van klimaatcrisis een voorbeeld is van cognitieve dissonantie: handelen in strijd met de eigen overtuiging. De consument zou aan veel minder van dit soort schadelijke verleidingen moeten worden blootgesteld.

Deelnemers aan de scholierendemonstraties in België stelden de generatie van hun ouders verantwoordelijk voor de problemen, maar de leerlingen

van Sancta Maria hebben die behoefte niet. 'Voor hen was plastic vooruitgang', zegt Jelmer Koper (17). 'En roken was voor hen heel normaal.' Laat de jongere generatie blij zijn dat ze beter weet. Vlak voor de kerstvakantie hield Jelmer een presentatie voor meer dan honderd medeleerlingen over de gevolgen van hun vleesconsumptie en watergebruik voor het klimaat. 'Het was doodstil in de zaal', zegt Mirjam Meinema, afdelingsleider havo bovenbouw.

Klimaat is hip, zegt Meinema. Wat iets anders is dan modieus: zij weet zeker dat het thema de agenda zal blijven beheersen. En het geeft gelukkig geen aanleiding tot het gesomber waarmee in de jaren tachtig, haar eigen schooltijd, het protest tegen kernwapens gepaard ging. Zo hebben brugklassers onlangs op hun oude basisschool grote hoeveelheden afgedankte - 'slapende' - spijkerbroeken verzameld die voor hergebruik zullen worden aangeboden. Op 15 februari, warmtruiendag, zal van die broeken een kring rondom het schoolterrein worden gevormd. In de eerste plaats om te laten zien hoeveel bruikbare spullen we weggooien. Maar het zal vast ook een vrolijke happening worden, denkt Meinema.